România și Primul Război Mondial. Marea Unire din 1918

Schița lecției

1. România și Primul Război Mondial
2. Formarea României Mari

România și Primul Război Mondial

Context

- 28 iunie 1914: asasinarea prințului moștenitor al Austro-Ungariei la Sarajevo de către un student sârb ce făcea parte din gruparea secretă ”Mâna Neagră”
- 28 iulie 1914: Austro-Ungaria declară război Serbiei -> izbucnește Primul Război Mondial
- 21 iulie / 3 august 1914: Consiliul de Coroană a adoptat neutralitatea României
- octombrie 1914: moare regele Carol I -> devine rege Ferdinand I
- în anii de neutralitate existau două curente de opinie: antantofil și germanofil

Cauzele intrării României în Primul Război Mondial

- opinia publică susținea intrarea țării în război alături de Antanta
- dorința României de a îi elibera pe românii din Transilvania, Banat și Bucovina de sub stăpânirea austro-ungară

Acțiuni diplomatice și militare

- 4 august 1916: România semnează cu Antanta o convenție politică și una militară
- 14 / 27 august 1916: România intră în război alături de Antanta

- 14-15 / 27-28 august 1916: trupele române trec granița în Transilvania -> românii eliberează localitățile Brașov, Făgăraș, Miercurea-Ciuc, Odorhei
- mobilizarea trupelor Puterilor Centrale la sudul Dunării a dus la înfrângerea României de la Turtucaia -> România pierde bătălia după bătălie -> două treimi din teritoriu intră sub stăpânire străină -> doar Moldova rămâne liberă -> capitala este mutată la Iași, iar tezaurul este trimis în Rusia
- octombrie 1916: a fost trimisă o misiune militară franceză în România, condusă de generalul Henri Berthelot -> armata română s-a refăcut
- vara lui 1917: românii, sprijiniți de ruși, resping atacurile germane și austro-ungare la Mărăști, Mărășești și Oituz
- octombrie 1917: revoluția bolșevică -> Rusia iese din război -> România rămâne singură pe flancul estic
- 24 aprilie / 7 mai 1918 -> România încheie pacea de la București cu Puterile Centrale
    - Dobrogea era ocupată de Bulgaria
    - Austro-Ungaria lua partea vestică a Carpaților
    - Germania instituia monopol asupra țițeiului – 90 de ani -, comerțului cu cereale și exploatării și prelucrării lemnului
    - accesul la Marea Neagră era permis numai de-a lungul unui drum comercial până la Constanța
- vara – toamna 1918: Puterile Centrale suferă o serie de înfrângeri
- 10 noiembrie 1918: România reintră în război
- 11 noiembrie 1918: Marele Război ia sfârșit

Evoluția fronturilor din Europa în Primul Război Mondial

România în Marele Război

Trupele austro-ungare în București | sursa: wikipedia.org

Conferința de pace de la Paris (1919-1920)

- 28 iunie 1919: la Versailles a fost semnat tratatul de pace cu Germania
- 10 septembrie 1919: la Saint-Germain a fost semnat tratatul de pace cu Austria
- 27 noiembrie 1919: la Neuilly a fost semnat tratatul de pace cu Bulgaria
- 4 iunie 1920: la Trianon a fost semnat tratatul de pace cu Ungaria

Urmările Primului Război Mondial asupra României

- Basarabia, Bucovina și Transilvania s-au unit cu Vechiul Regat
- teritoriul și populația României s-au dublat
- România a pierdut aproximativ 335.000 de soldați, iar alți 650.000 de civili au murit din cauza bolilor, foametei, represaliilor și execuțiilor puse la cale de trupele de ocupație
- economia țării a fost puternic afectată de război

Vizitați site-ul dedicat Marelui Război

Formarea României Mari

Cauzele formării României Mari

- destrămarea Imperiului Rus
- destrămarea Imperiului Austro-Ungar
- afirmarea principiului autodeterminării popoarelor (Cele 14 puncte ale lui Woodrow Wilson)

Unirea Basarabiei cu România

- toamna 1917: Congresul ostașilor moldoveni proclamă autonomia Basarabiei și alege Sfatul Țării
- decembrie 1917: Sfatul Țării, condus de Ion Inculeț, proclamă Republica Democratică Moldovenească
- decembrie 1917 – ianuarie 1918: rușii încearcă să preia puterea în Basarabia -> Sfatul Țării cere sprijinul guvernului român de la Iași -> armata română trece Prutul și restabilește ordinea în Basarabia
- ianuarie 1918: Sfatul Țării proclamă independența Republicii Democratice Moldovenești
- 27 martie / 9 aprilie 1918: Sfatul Țării a votat unirea Basarabiei cu România
- militanți basarabeni pentru unire: Pantelimon Halippa, Constantin Stere, Elena Alistar

Unirea Bucovinei cu România

- 14 / 27 octombrie 1918: ia naștere Consiliul Național Român din Bucovina, condus de Iancu Flondor
- Consiliul Național Român din Bucovina militează pentru unirea provinciei cu România, măsură susținută și de Adunarea Constituantă
- ucrainenii încearcă să preia puterea în Bucovina -> Consiliul Național Român

solicită sprijinul armatei române -> ordinea este restabilită
- 15 / 28 noiembrie 1918: Congresul General al Bucovinei votează unirea necondiționată a Bucovinei cu România
- militanți bucovineni pentru unire: Sextil Pușcariu, Ion Nistor, Ilie Lazăr

Unirea Transilvaniei cu România

- octombrie 1918: Partidul Național Român elaborează Declarația de la Oradea, care este prezentată de Alexandru Vaida-Voevod în Parlamentul de la Budapesta
- noiembrie 1918: Partidul Național Român și Partidul Social Democrat fuzionează -> ia naștere Consiliul Național Român
- 18 noiembrie / 1 decembrie 1918: Marea Adunare Națională votează Rezoluția unirii Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România
    - Marea Adunare Națională s-a întrunit la Alba Iulia
    - Marea Adunare Națională a fost formată din 1228 de delegați
    - Rezoluția unirii a fost prezentată de Vasile Goldiș
    - evenimentul a fost salutat de peste 100.000 de persoane prezente la Alba Iulia
- militanți transilvăneni pentru unire: Alexandru Vaida-Voevod, Vasile Goldiș, Gheorghe Pop de Băsești, Iuliu Maniu, Ștefan Cicio Pop, episcoul ortodox Miron Cristea, episcopul greco-catolic Iuliu Hossu

Rezoluția Unirii (Rezoluția de la Alba Iulia)

- articolul I decreta unirea cu România
- articolul al II-lea stabilea o autonomie provizorie, Transilvania se conducea prin organisme proprii până la integrare completă
- articolul III proclama libertatea națională, libertatea confesională, libertatea presei, regim democratic, libertatea conștiinței, libertatea de asociere, reformă agrară radicală, legislație muncitorească
- articolele IV-VIII prezentau concepția celor strânși în adunare despre noua ordine a lumii după războiul mondial
- articolul al IX-lea declara constituirea Marelui Sfat Național cu rol de parlament provizoriu al Transilvaniei: a ales Consiliul Dirigent → rol de guvern

al Transilvaniei

Urmările formării României Mari

- suprafața țării a crescut de la 137.000 km pătrați la 295.000 km pătrați
- populația țării s-a dublat
- unirea înfăptuită a fost recunoscută în cadrul Conferinței de pace de la Paris din 1919-1920, fiind prevăzută în tratatele de pace semnate de România cu statele învinse sau succesoare ale acestora
    - septembrie 1919: unirea Bucovinei cu România a fost prevăzută prin tratatul semnat cu Austria la Saint Germain
    - noiembrie 1919: apartenența Cadrilaterului la România a fost confirmată prin tratatul semnat cu Bulgaria la Neuilly
    - iunie 1920: unirea Transilvaniei și Banatului cu România a fost recunoscută prin tratatul semnat cu Ungaria la Trianon
    - octombrie 1920: unirea Basarabiei cu România a fost recunoscută prin tratatul de la Paris

1 decembrie 1918

Evenimente politice și militare petrecute în spațiul românesc între anii 1914-1919

România între anii 1918-1940